

APR 15 1954

DOA/OP

15 November 1954

Versterking van de verdedi-
ging van Nieuw-Guinea

143819-6234 OS

ZEER GEHEIM

Wij hebben de eer Uw aandacht te vragen voor de in hoofde dezes gestelde aangelegenheid.

Zoals U bekend, heeft de beveiliging van Nieuw-Guinea onderwerp van bespreking uitgemaakt op de vergadering van de Algemene Verdedigingsraad van 15 April 1954. Hierbij werd met name door onze Ambtgenoot van Overzeese Rijksdelen en onszelf onze bezorgdheid tot uiting gebracht aangaande de vraag of het gebiedsdeel in voldoende staat van verdediging verkeert. Daarbij werd in het bijzonder het gemis gevoeld aan voorzieningen voor het geval van oorlog. De Raad heeft zich toen verenigd met Uw voorstel de Verenigde Chefs van Staven opdracht te geven deze voorzieningen alsnog in onderzoek te nemen.

Inmiddels is Nieuw-Guinea mede door de behandeling van het geschil met Indonesië in de Verenigde Naties in toenemende mate voorwerp van internationale belangstelling geworden. Ook de militaire aspecten van dit probleem delen in deze verhoogde aandacht.

Ter illustratie hiervan mogen wij wijzen op het feit, dat de Amerikaanse Marine Attaché h.t.s. via zijn contacten op het Ministerie van Marine uitgebreide militaire inlichtingen heeft trachten te verkrijgen nopens marine-bases en -faciliteiten in Nieuw-Guinea.

De Amerikaanse belangstelling bleek ook zeer onlangs tijdens een gesprek tussen de Secretary of State en Harer Majesteits Ambassadeur te Washington, waarbij de heer Foster Dulles opmerkte, dat het een streven van de Amerikaanse Regering moet zijn om Nederlands Nieuw-Guinea vanwege zijn strategische positie in handen van een bevriende mogendheid te houden. Volledigheidshalve tekenen wij hierbij

Zijner Excellentie
De Minister van Oorlog en van Marine
's GRAVENHAGE

1
15.11.54
143819-6234 GS

evenwel aan, dat de heer Dulles daaraan toevoegde, dat het tevens het doel van de Verenigde Staten moet zijn om ook Indonesië vanwege het strategische belang van dat gebied "in friendly hands" te houden.

Voorts vestigen wij de aandacht op de rede van de Australische oppositie-leider Dr Evatt in het Huis van Afgevaardigden, waarin hij de vraag stelt of Nederland van zins is Nieuw-Guinea niet alleen te behouden maar ook te verdedigen, aangezien de verdediging van het eiland Nieuw-Guinea essentieel is voor de defensie van het Australisch vasteland. De heer Evatt stelde in het licht dat Nederland geen deel uitmaakt van het Zuid-Oostasiatische beveiligingsverdrag, hoewel Nieuw-Guinea ligt in het gebied waarop dit verdrag van toepassing kan zijn. Hij sprak in dit verband van een "power vacuum".

Tenslotte mogen wij er op wijzen dat blijkens zeer vertrouwelijke berichten over opvattingen in Indonesische militaire kringen omtrent de situatie in Nieuw-Guinea en omtrent de Nederlandse positie in dat gebiedsdeel, er mede rekening dient te worden gehouden dat het systeem van politieke en semi-militaire infiltratie in Nieuw-Guinea in intensiteit zal toenemen. De thans plaats vindende infiltratie nabij de Etna-baai is hiervan een aan duidelijkheid niets te wensen overlatend voorbeeld.

Het mag zonder meer duidelijk worden geacht dat de verdediging van het Nederlandse Nieuw-Guinea beleid tegenover het buitenland wel bijzonder moeilijk zou worden, indien zou blijken dat Nederland voor wat betreft de defensie zowel in vredes- als in oorlogstijd niet tegen zijn taak in Nieuw-Guinea zou zijn opgewassen.

Omgekeerd zal de waarde die aan onze positie aldaar wordt gehecht n.h.v. worden vergroot, indien blijkt, dat de defensie van dit gebied bij Nederland in veilige handen is.

Gaarne zullen wij vernemen tot welke opmerkingen het bovenstaande U aanleiding geeft en tevens of het gevraagde advies van de Verenigde Chefs van Staven nopens de gewenste defensievoorzieningen voor

15.11.54
143819-6234 GS

het geval van oorlog inmiddels door U is ontvangen.

Afschrift dezes zenden wij aan de Minister-
President, de Vice Minister-President en de Minister
van Overzeese Rijkdelen.

DE MINISTER
ZONDER PORTEFEUILLE,

w.g. J. Luns

DE MINISTER
VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

w.g. J.W. Beyen